

નાળાની બપોરે ત્રણ વાગ્યે આપણે સજોડે બાઈક પર જતા હોઈએ અને એકાએક બાઈકનું સ્ટીયરીંગ ડોલવા લાગે એટલે આપણે સ્ટીયરીંગ પર કાબુ મેળવવા પ્રયત્ન કરીએ પણ તેમાં નિષ્ફળ જઈએ ત્યારે થાય કે બાઈક કેમ આપણા કબ્જામાં નથી. છેવટે બાઈક ઊભું રાખીને જોઈએ તો બાઈકના વ્હિલમાં હવા ન હોય અને વ્હિલ ડિપોઝિટ ગુમાવીને ચૂંટણી હારેલા ઉમેદવાર જેવું થઈ ગયું હોય છે.

આપણને ખબર પડે કે વ્હિલમાં હવા નથી પણ આપણી ચારે બાજુ ભરપૂર માત્રામાં હવા છે પણ વિધિની વક્તા જુઓ કે એ હવાને આપણે ટ્યુબમાં પૂરી શક્તા નથી. “આમ હવા છે છતાં નથી,” ઉનાળામાં બળબળતા બપોરે બાઈકમાં પંકચર પડ્યું હોય અને પછી જેમ માંદી ઘેંટીનો કાન પકડીને કસાઈવાડે લઈ જતો હોય તેમ જાતક બાઈકનું હેન્ડલ પકડીને ખેંચી જતો હોય છે. ત્યારે તેના મનમાં ભારતનો GDP કેટલો વધ્યો તેના વિચારો આવે ખરા! બસ આવા સમયે એક જ વિચાર આવે કે સાલુ બાઈકમાં સ્પેરવ્હિલ કેમ નહીં!

બીજો વિચાર એ પણ આવે કે પંકચર જ ન પડે એવા બાઈક શા માટે બનાવવામાં નથી આવતા?. પંકચર જ ન પડે એવા રોડ શા માટે નથી બનાવતા? તો વળી અચાનક રસ્તામાં આપણને શૂરવીરો યાદ આવે. શૂરવીરતાને કારણે નહિ પણ બાઈક બગડ્યું હોય તેને કારણે. કારણ કે શૂરવીરો ઘોડા રાખતા તેથી આપણને થાય કે બાઈક કરતાં તો ઘોડો કેટલો સારો! વળી ઘોડેસવાર થઈ એ તો આપણે પણ થોડા ઘણા શૂરવીર તો લાગીએ. ઉપરાંત ઘોડો રાખવાના અનેક ફાયદા પણ યાદ આવે કારણ કે કોઈ દી પંકચર પડે જ નહીં. ઘોડામાં પેટ્રોલ ખૂટે નહીં, પિસ્ટન ચોટે નહીં, પંકચર પડે નહીં, કલચનો વાયર તૂટે નહીં, એન્જિનમાં પાણી ઘૂસે નહીં એટલે તો કહ્યું છે કે કુદરતે બનાવેલા માંદા પડે તોય આપણને ઉપાડીને ઠેકાણે પહોંચાડે. જ્યારે આપણા બનાવેલા માંદા પડે તો આપણે એને ઉપાડીને લઈ જવા પડે. જો બધા જ લોકો ઘોડા રાખતા હોત તો આપણા દેશનું અબજો રૂપિયાનું હુંડિયામણ પેટ્રોલ પાછળ ખર્ચાઈ જાય છે તે શિક્ષણ અને આરોગ્ય પાછળ ખર્ચાયું હોત. આપણે ત્યાં નેતાઓ ઘોડા રાખતા હોત તો તેઓ ઘોડે ચડીને વિરોધીઓ સામે બુલંદ સ્વરે ભાષણો કરી અને કડી નિંદા કરત અને વિરોધીઓને વખોડી કાઢત. વળી ઘોડાને ટ્રાફિક પોલીસ રોકી ન શકે. ઘોડેસવારે હેલ્મેટ પહેરવી ન પડે. ઘોડાને પાર્કિંગના પ્રશ્નો પણ ન નડે અને ઘોડો ખોટી જગ્યાએ પાર્ક થયો હોય તો ટોઈંગ કરીને લઈ પણ ન જાય. આવા કટોકટીના સમયે આપણને ઘોડો રાખવાના અનેક ફાયદાઓ યાદ આવે. વળી ઘોડા પર સજોડે બેસીને ઘોડો દોડાવ્યે જતા હોઈએ તો એવું લાગે કે જાણે સંયુક્તાનું હરણ કરીને પૃથ્વીરાજ જઈ રહ્યો છે. બે ઘડી મનમાં એવો ભાવ પણ જાગે.

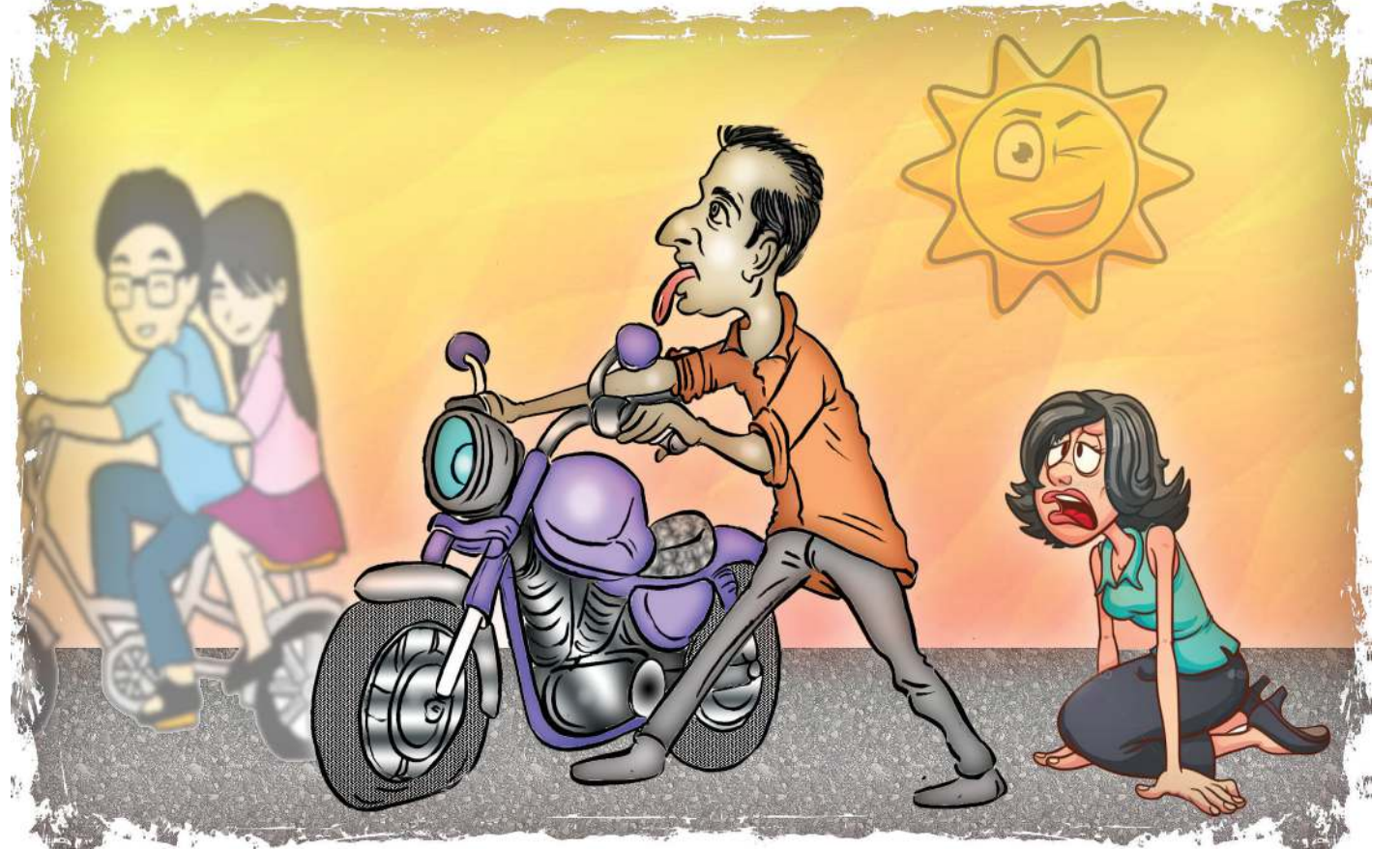
જ્યારે બાઈકમાં પંકચર પડ્યું હોય ત્યારે આપણને એક જ વિચાર આવે કે અચાનક પંકચર કેમ પડ્યું? અરે ભાઈ પંકચર તો અચાનક જ પડે ને. એની કાંઈ અઠવાડિયા અગાઉ કંકોતરી થોડી આવે? પંકચર પડ્યું હોય અને રસ્તામાં ઊભા હોય ત્યારે અમુક લોકો આપણા પ્રત્યે સહાનુભૂતિ દર્શાવતા બોલે, “શું થયું? પંકચર પડ્યું, એમ ને? આપણે કહીએ ‘હા’ એટલે તે કહે, “પડે જ, ઉનાળામાં આ પ્રોબ્લેમ થાય જ! એટલે ઉનાળામાં બપોર વચ્ચે બાઈક લઈને નીકળવાનું ટાળવું. આપણને થાય કે હવે આ અહીંથી ટળે તો સારું. “અચાનક પંકચર પડે ત્યારે શું કરવું?” આવા વિચારો પંકચર ન પડ્યું હોય ત્યારે આવતા જ નથી. જેમ કે “રખડતો આખલો આપણી પાછળ દોડે તો શું કરવું!?” એવો વિચાર આપણને ક્યારેય આવતો નથી. તેથી જ આખલો પાછળ દોડે ત્યારે આપણે ગભરાઈ જઈએ છીએ પણ આખલો જ્યારે જ્યારે આપણને જોતો હોય ત્યારે તેને તો આપણી પાછળ દોડવાના વિચારો આવતા જ હોય. એના વિચારો વાંઝીયા નથી હોતા. તે વહેલોમોડો અમલ તો કરે જ! માટે આપણે પણ આવા વિચારો કરતા રહેવા જોઈએ. બાકી તો આખલો પાછળ પડે

ઉનાળો નડે છે, પંકચર પડે છે

ત્યારે બધા વિચારો હેંગ થઈ જાય અને પગ ચાલુ થઈ જાય. પછી આખલો સાચી દિશામાં હોય પણ આપણે દિશાવિહીન થઈ જઈએ.

જેમ સતી સાવિત્રી કલ્યાંત કરતી કરતી ચાલતી હતી તેમ બાઈક પાછળ ચાલતા ચાલતા કોઈ પણ જાતનું કલ્યાંત કદાપિ ન કરજે. (કારણ કે બાઈક તો પેલા

આવા સમયે જાતક પૃથ્વી પર પગ ભરાવીને લથડતી ગતિએ બાઈક ખેંચી જતો હોય અને જેમ પાકી ગયેલો મુરતિયો કાચી કન્યા માટે ચોતરફ નજર દોડાવતો હોય,

બાઈકમાં પંકચર પડે ત્યારે પણ માણસ લગભગ દિશાવિહીન થઈ જાય છે. ‘ક્યારેક અધવચ્ચે પેટ્રોલ ખૂટે ત્યારે ઓછામાં ઓછી ઊર્જાનો વ્યય કરીને બાઈકને કઈ રીતે પેટ્રોલપંપ સુધી પહોંચાડી શકાય તેનું કોઈ પુસ્તક બજારમાં મળતું નથી કે કોઈ મહા મોટીવેટરો એના સેમિનાર યોજતા નથી કે અર્થજાગૃત મનને સંદેશા આપી શકાતા નથી. બાઈકમાં પંકચર પડે એ વખતે પત્ની સાથે હોય તો “આવા કટોકટીના સમયમાં

ગધેડાએ જ ખેંચવાની છે ને.” “હે દશામા અમારું બાઈક ફરીથી દોડતું કરી દો.” એવી પ્રાર્થના ન કરજે કારણ કે અત્યારની તમારી દશા તમારે પોતે સુધારવાની હોય છે. આવાં નાનાં નાનાં કામમાં દશામાને ડિસ્ટર્બ ન કરાય. જો આવા સમયે આવી પ્રાર્થનાઓ માંડશો તો બાઈક કરતાં પણ વધુ તપી ગયેલો પતિ તારા પર તપી જશે. અહીં કોઈ સાકરિયા સોમવાર રહેવાની કે ઉઘાડા પગે ચાલીને તાજેતરમાં પ્રગટેલા કોઈ બાબાના દર્શને

તેમ પંકચરપીડિત માણસ ચોતરફ ગેરેજ માટે નજર દોડાવતો હોય છે પણ બાઈકનું ગેરેજ ક્યાંય નજરે ચડતું નથી. છેવટે થાકીને તેને બીડીની બે’ક ફૂક લેવાની તલબ લાગે છે. તે ઊભો રહીને ખિસ્સામાં હાથ નાખે તો ખિસ્સામાં ફક્ત બાકસ હોય છે બીડી નહિ. આવા સમયે ખારા સમંદરમાં મીઠી વીરડી સમાન ગેરેજનું બોર્ડ નજરે ચડે છે. તે મહામહેનતે ત્યાં બાઈક ખેંચી જઈને ગેરેજમાં અંદર જુએ તો અંદર તવા, ઝારા, બકડીયા અને ચણાના લોટના કટ્ટા નજરે ચડે છે. રઝળી પડેલો બાઈકચાલક અંદર જુએ તો અંદર લેંધો અને ગંજ પહેરીને, ગોઠણિયાભેર થઈને ગાંઠિયાનો લોટ બાંધતા બાંધતા ભાઈ કહે કે બહાર ફક્ત બોર્ડ જ ગેરેજનું છે. બાકી અંદર તો છ મહિનાથી ગાંઠિયા, ભજિયાં ચાલુ થઈ ગયાં છે. નાસ્તો કરવો હોય તો બેસો હમણાં ગરમાગરમ ઊતરશે પણ પેલો બાઈક ખેંચીને આખેઆખો ગરમાગરમ ગાંઠિયા જેવો થઈ ગયો હોય એટલે ત્યાંથી મોં બગાડીને આગળ વધે છે. રિક્ષામાં તમે જોયું હશે કે એક ઓટો રિક્ષા બગડે કે રસ્તામાં તેનો ગેસ- પેટ્રોલ ખૂટી જાય તો બીજો રિક્ષાવાળો અટકી પડેલી રિક્ષાની પાછળ પોતાનો ડાબો પગ ભરાવી અને પોતાની રિક્ષા ચાલુ કરી બગડેલી રિક્ષા ને આગળ ધકેલે છે. આ રીતે તેને ગેરેજ કે પંપ સુધી પહોંચાડે છે. આ દ્રશ્યો તમને કોઈ યુરોપના દેશોમાં જોવા ન મળે. આ ભારતની જ શોધ છે પણ લોકો બાઈક બગડે ત્યારે આવું કેમ નથી કરી શકતા, તે પ્રશ્ન છે. અહીં તો બાઈકવાળાએ બાઈક જાતે ખેંચીને જ ગેરેજ સુધી લઈ જવું પડે છે.

બાઈકમાં પંકચર પડે એ વખતે પત્ની સાથે હોય તો આવા કટોકટીના સમયમાં પત્નીએ કયા પ્રકારની ભૂમિકા અદા કરવી? આવા સમયે પતિના પગલે ચાલવું કે રિક્ષામાં ઘેર જતા રહેવું? એ બાબતની કોઈ શિખામણ દીકરીની વિદાય વેળાએ આપવામાં આવતી નથી. લગ્નની વિદાય વેળાએ તો “તારાં સાસુસસરાને માતા-પિતાતુલ્ય માનજે, એમની સેવા કરજે, નણંદને નાની બહેન માનજે” આવી આદર્શ શિખામણો આપવામાં આવે છે. તે ખૂબ સારી વાત છે પણ તેની સાથોસાથ જીવનમાં ઉપયોગી થાય એવી વાસ્તવિક શિખામણો પણ આપવી જોઈએ

પત્નીએ કયા પ્રકારની ભૂમિકા અદા કરવી? આવા સમયે પતિના પગલે ચાલવું કે રિક્ષામાં ઘેર જતા રહેવું. (એ અભાગિયો ભલે બાઈક ખેંચતો) એ બાબતની કોઈ શિખામણ દીકરીની વિદાય વેળાએ આપવામાં આવતી નથી. લગ્નની વિદાય વેળાએ તો “તારાં સાસુસસરાને માતા-પિતાતુલ્ય માનજે, એમની સેવા કરજે, નણંદને નાની બહેન માનજે” આવી આદર્શ શિખામણો આપવામાં આવે છે. તે ખૂબ સારી વાત છે પણ તેની સાથોસાથ જીવનમાં ઉપયોગી થાય એવી વાસ્તવિક શિખામણો પણ આપવી જોઈએ. જેમ કે હે બાલિકે... હે સુપુત્રી...તું જ્યારે પતિ જોડે બાઈક પર જતી હોય અને બાઈકમાં પંકચર પડે ત્યારે તું પતિને અવનવી સલાહો આપવાને બદલે ધક્કો મારજે. (પતિને નહીં! બાઈકને!) આવા સમયે ડ્રાયફૂટવાળો અમેરિકન આઈસ્ક્રીમ ખાવાના કે ફાલુદો પીવાના કુવિચારો કદી ન કરજે. યમરાજાની પાછળ

જવાની બાધા પણ ન લેવી. એના કરતાં તો અહીંથી જ ચાલીને ઘરભેગા થવાની કોશિશ કરવી. બસ, આવા શૂન્યકાળ દરમિયાન પતિ સાથે ચૂપચાપ ચાલ્યા કરજે. બની શકે તો બોટલમાં રહેલું થોડુંક કુંડું પાણી પી ન જતી પણ પતિને પાજે. તો તે બાઈક વધુ ખેંચી શકશે. વળી આવા સમયે વધુ પડતાં મીઠાં વચનો પણ ન બોલજે કે “હે પ્રિયતમ, આજે મારા કારણે તમારે બહુ હેરાન થવું પડ્યું!” નહીં

બોલવામાં નવ ગુણ
★ નટવર પંડ્યા

તો પેલો તરત જ કહેશે કે “આજે જ?” આવા સમયે શક્ય એટલું ઓછું બોલવું અને પતિ કહે તેમ કરવું એટલે કે ટૂંકમાં કાંઈ ન કરવું કારણ કે પતિને ખબર છે કે આમાં તમે છાનામાના રહો એ જ મોટી સેવા છે. ઉપરાંત પતિ પૂછે તે પ્રશ્નોના ટૂંકા અને મુદ્દાસર જવાબ આપવા. દીકરીની વિદાય વેળાએ જો આવી પ્રેક્ટીકલ અને ઉપયોગી શિખામણો આપવામાં આવે તો બાઈકનું પંકચર થયાની વેળાએ લેખે લાગે.

-:: ગરમાગરમ ::-

જો તમારા સાસરીવાળા એમ કહે કે “અમારી દીકરી તો ‘ગાય’જેવી છે.” તો સમજવું કે તમને ‘બળદ’કહે છે. (બીટવીન ધ લાઈન્સ વાંચતા શીખો યાર.)